

Urząd Statystyczny w Olsztynie

Informacja sygnalna

Olsztyn, 2007-10-31

Kontakt: e-mail: SekretariatUSOls@stat.gov.pl

tel. (0-89) 524-36-66, fax (0-89) 524-36-67

Internet: www.stat.gov.pl/olsz

OCHRONA ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO – MAZURSKIM W 2006 R.

Październik 2007

Środowisko naturalne jest bardzo ważnym czynnikiem życia człowieka. Jego stan, wykorzystanie oraz ochronę zasygnalizowano w niniejszym opracowaniu.

Ogólna **powierzchnia geodezyjna** województwa w 2006 r. (według stanu w dniu 1 I) wynosiła 2417,3 tys. ha i stanowiła 7,7% powierzchni kraju. Użytki rolne zajmowały 1337,1 tys. ha (55,3% ogólnej powierzchni województwa), grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 767,8 tys. ha (31,8%), grunty pod wodami 138,0 tys. ha (5,7%), grunty zabudowane i zurbanizowane 85,9 tys. ha (3,6%), a nieużytki 76,9 tys. ha (3,2%). Pozostałe 11,6 tys. ha (0,5%) stanowiły użytki ekologiczne i tereny różne.

W końcu 2006 r. łączna powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania wynosiła 5,0 tys. ha. W ciągu roku zrekultywowano 87 ha (tj. o 54 ha więcej niż w 2005 r.), w tym 76 ha na cele leśne. W omawianym okresie wyłączono z produkcji rolniczej i leśnej 192 ha gruntów (w tym 90,1% stanowiły grunty rolne), które przeznaczono przede wszystkim na tereny osiedlowe (73 ha).

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w województwie na koniec 2006 r. wynosiła 1118,5 tys. ha, tj. 11,1% prawnie chronionej powierzchni kraju. Obszary prawnie chronione o szczególnych walorach przyrodniczych stanowiły 46,3% powierzchni geograficznej województwa (na 1 mieszkańca przypadało 7,8 tys. m²).

WYSZCZEGÓLNIENIE	W tys. ha	W % powierzchni ogólnej województwa	Na 1 mieszkańca w m ²
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^a.....	1118,5	46,3	7839
w tym:			
Rezerwaty przyrody ^b	29,8	1,2	209
Parki krajobrazowe ^{bc}	139,8	5,8	980
Obszary chronionego krajobrazu ^c	925,5	38,3	6486
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.....	20,3	0,8	142
Użytki ekologiczne	3,1	0,1	22

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. ^b Bez otuliny. ^c Bez powierzchni rezerwatów przyrody i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu; w celu wyeliminowania podwójnego liczenia tej samej powierzchni.

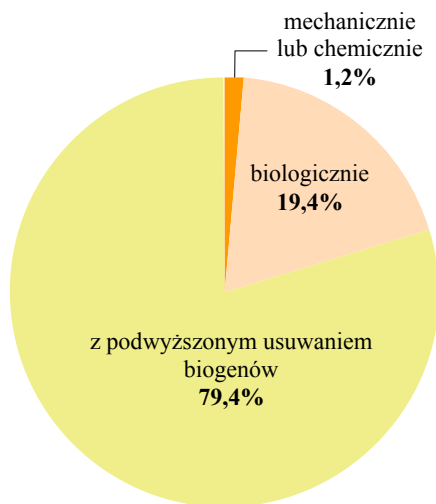
Liczba pomników przyrody (ustanowionych rozporządzeniem wojewody oraz uchwałami rad gmin) wynosiła 2,4 tys. obiektów, w tym pojedynczych drzew było 1,8 tys.

Ważnym elementem środowiska jest woda. **Pobór wody** na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2006 r. wyniósł 136,8 hm³ (tj. o 0,5 hm³ więcej niż w 2005 r.), w tym na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej 52,0%, do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie 25,9%, natomiast na cele produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem – z ujęć własnych) pobrano 22,1%.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności kształtowało się na poziomie 122,5 hm³ (tj. o 0,1 hm³ więcej niż w 2005 r.). Eksploatacja sieci wodociągowej stanowiła 46,3% ogólnego zużycia wody, w rolnictwie i leśnictwie zużyto 28,9%, a w przemyśle 24,7%.

Do wód lub do ziemi odprowadzono 66,3 hm³ **ścieków przemysłowych i komunalnych** (tj. o 0,8 hm³ mniej niż w 2005 r.), w tym siecią kanalizacyjną 72,1%. Ścieki wymagające oczyszczenia osiągnęły poziom 50,7 hm³ (tj. o 0,5 hm³ mniej niż w 2005 r.), w tym oczyszczaniu poddano 49,4 hm³, tj. 97,5% (w 2005 r. oczyszczono 48,8 hm³ – 95,4% ścieków wymagających oczyszczenia). W ogólnej ilości ścieków oczyszczanych 98,8% stanowiły ścieki oczyszczane metodami biologicznymi i z podwyższonym usuwaniem biogenów. Ścieki nieoczyszczane stanowiły 2,5% ścieków wymagających oczyszczenia i osiągnęły poziom 1,3 hm³ (tj. o 1,0 hm³ mniej niż w 2005 r.).

Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane odprowadzone do wód lub do ziemi w 2006 r.

W 2006 r. w województwie działało 196 oczyszczalni ścieków komunalnych (w tym 98,5% stanowiły oczyszczalnie typu biologicznego i z podwyższonym usuwaniem biogenów) oraz 36 oczyszczalni przemysłowych.

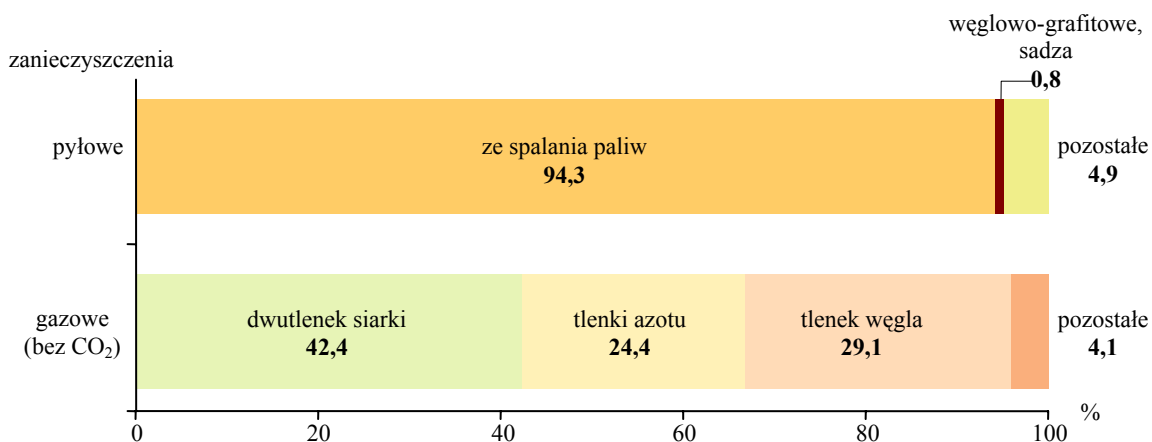
Oczyszczalnie ścieków komunalnych obsługiwały 70,2% ogólnej liczby mieszkańców województwa (w 2005 r. 69,9%), przy czym 54,5% ludności korzystało z oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów, a 15,6% z oczyszczalni biologicznych. Wszystkie miasta w województwie obsługiwane były przez

oczyszczalnie ścieków, z tego 27 miast przez oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów, a pozostałe przez biologiczne.

W 2006 r. w oczyszczalniach przemysłowych i komunalnych powstało 28,7 tys. t suchej masy osadów ściekowych. W omawianym okresie 57,5% osadów składowano, 26,5% zastosowano w rolnictwie, a 4,2% do rekultywacji terenów.

Głównymi źródłami **zanieczyszczeń powietrza** są zakłady przemysłowe, transport, a także indywidualne paleniska i kotłownie węglowe. W województwie w 2006 r. badaniami statystycznymi objęto 41 zakładów najbardziej uciążliwych dla czystości powietrza. Wśród zanieczyszczeń pyłowych, których emisja wyniosła 1,6 tys. t, dominujący udział ilościowy, podobnie jak w roku poprzednim, stanowiły pyły ze spalania paliw (94,3%). Ilość wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w stosunku do 2005 r. uległa zmniejszeniu i wyniosła 9,5 tys. t. Emisja dwutlenku siarki stanowiła 42,4% zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla), udział tlenku węgla wyniósł 29,1%, a tlenków azotu 24,4%. W 2006 r. 2,9% zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) zostało zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach oczyszczających, natomiast poziom redukcji pyłów kształtował się na poziomie 96,6%. Według stanu na koniec 2006 r., spośród zakładów objętych badaniem, 31 było wyposażonych w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, a 5 gazowych.

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla środowiska w 2006 r.

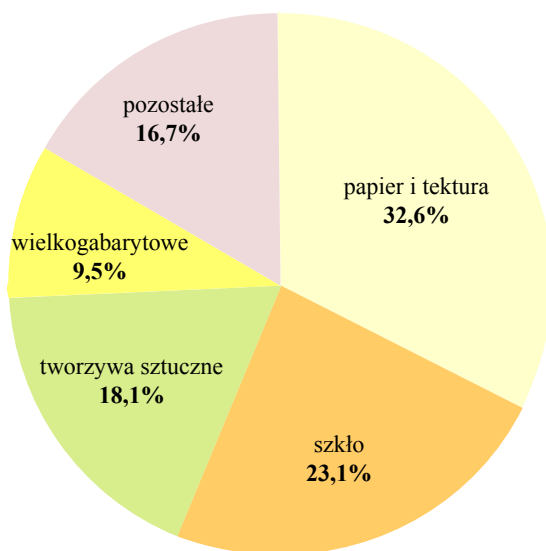
Poważnym zagrożeniem dla środowiska są również **odpady** wytwarzane przez przedsiębiorstwa przemysłowe, jak i odpady komunalne.

W 2006 r. badaniu poddano 66 zakładów przemysłowych (tj. o 4 więcej niż w 2005 r.), w których ubocznym skutkiem produkcji były odpady uciążliwe dla środowiska. W ciągu roku w tych jednostkach wytworzono 753,2 tys. t (tj. o 143,9 tys. t więcej niż w 2005 r.) odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), co stanowiło 31,2 t na 1 km². Dużym obciążeniem dla środowiska były odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli; z rolnictwa, sadownictwa, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności; a także z procesów termicznych. Spośród wytworzonych odpadów 86,1% poddano odzyskowi, 6,9% unieszkodliwiono, a pozostałe czasowo zmagazynowano. Na 1 km² powierzchni województwa

w 2006 r. (podobnie jak w 2005 r.) przypadało 0,1 tys. t odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na składowiskach własnych.

W 2006 r. na terenie województwa zebrano 335,0 tys. ton odpadów komunalnych, w tym 96,6% zdeponowano na składowiskach. Z gospodarstw domowych pochodziło 69,4% odpadów składowanych. Odpady wyselekcjonowane stanowiły jedynie 3,4% ogólnej ilości odpadów komunalnych. Najwięcej było odpadów z papieru i tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych.

Odpady komunalne zebrane selektywnie w 2006 r.

W ciągu roku do oczyszczalni ścieków wywieziono 998,4 dam³ nieczystości ciekłych, w tym 65,7% to nieczystości odebrane z gospodarstw domowych.

Ochrona środowiska naturalnego wymaga inwestycji. W 2006 r. **wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska** (w cenach bieżących) w województwie kształtowały się na poziomie 145,5 mln zł (tj. o 14,3 mln zł więcej niż w 2005 r.). Na gospodarkę ściekową i ochronę wód przeznaczono 71,4% tych wydatków, w tym głównie na sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe oraz na oczyszczalnie ścieków. Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu wydatkowano 15,8%, w tym najwięcej na zapobieganie zanieczyszczeniom.

Wydatki inwestycyjne na gospodarkę wodną w 2006 r. wyniosły 79,4 mln zł (tj. o 14,4 mln zł więcej niż w 2005 r.). Wśród nich największy udział miały wydatki poniesione na ujęcia i doprowadzenia wody (54,6%) oraz na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody (32,7%).

Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania w 2006 r. do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej to m.in.:

- sieć wodociągowa o długości 428,2 km,
- ujęcia wody o wydajności 8484 m³/dobę,
- stacje uzdatniania wody o wydajności 19742 m³/dobę,
- sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki o długości 213,6 km,
- oczyszczalnie ścieków o przepustowości 6248 m³/dobę.

WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006
Powierzchnia ogólna ^a w ha (stan w dniu 1 I)	2419180	2417317
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze w ha ^b	174	173
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania w ha	4950	4990
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona:		
w tys. ha	1118,8	1118,5
w % powierzchni ogółem	46,2	46,3
Pomniki przyrody	2432	2436
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³	136,3	136,8
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³	122,4	122,5
przemysł	30,5	30,3
rolnictwo i leśnictwo ^c	35,0	35,4
eksploatacja sieci wodociągowej	56,9	56,7
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w hm ³	67,1	66,3
w tym wody chłodnicze	15,9	15,6
ścieki wymagające oczyszczania	51,2	50,7
w tym oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,4	97,5
ścieki oczyszczane w hm ³	48,8	49,4
w tym:		
mechanicznie	0,6	0,5
biologicznie	9,3	9,6
z podwyższonym usuwaniem biogenów	38,9	39,2
ścieki nieoczyszczane w hm ³	2,3	1,3
w tym odprowadzane siecią kanalizacyjną	2,0	1,0
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	69,9	70,2
Emisja z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. t:		
pyłów	1,9	1,6
gazów (bez dwutlenku węgla)	10,6	9,5
Zanieczyszczenia z zakładów szczególnie uciążliwych zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. t:		
pyłowe	54,3	46,4
gazowe (bez dwutlenku węgla)	0,3	0,3
Odpady ^d wytworzone w ciągu roku w tys. t	609,3	753,2
W % wytworzonych:		
poddane odzyskowi	89,5	86,1
unieszkodliwione	7,0	6,9
w tym składowane	1,4	3,7
Odpady ^d dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych na 1 km ² w tys. t	0,1	0,1
Odpady komunalne zebrane ^e :		
na 1 mieszkańca w kg	219	235
w tysiącach ton	313,1	335,0
Komunalne nieczystości ciekłe ^e wywiezione w ciągu roku w dam ³	941,4	998,4
Odpady komunalne ^e zdeponowane na składowiskach w % zebranych	97,2	96,6
Wydatki inwestycyjne w mln zł:		
na ochronę środowiska	131,2	145,5
na gospodarkę wodną	65,0	79,4

^a Według ewidencji geodezyjnej. ^b W trybie obowiązujących przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych. ^c Obejmuje wodę zużyta do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napelniania i uzupełniania stawów rybnych. ^d Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^e Dane szacunkowe.